

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2023/927**2023 m. gegužės 5 d.****dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms remti teikiant šaudmenis**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ⁽¹⁾ nustatyta Europos taikos priemonė (toliau – ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), kad būtų išsaugota taika, užkirstas kelias konfliktams ir sustiprintas tarptautinis saugumas vadovaujantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu. Visų pirma pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalį ETP turi būti naudojama finansuoti paramos priemonės, pavyzdžiui, veiksmus siekiant stiprinti trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumus, susijusius su kariniais ir gynybos reikalais;
- (2) Ukrainos ginkluotosios pajėgos keletą metų priešinasi Rusijos agresijai, nuolat sužeidžiami ir žūsta kariai bei civiliai. 2022 m. vasario mėn. Rusijos agresija dramatiškai peraugo į neišprovokuotą Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų plataus masto invaziją į Ukrainą;
- (3) 2022 m. vasario 25 d. Ukrainos Vyriausybė Sąjungai pateikė skubų prašymą suteikti paramą teikiant karinę įrangą. Reaguojant į tą prašymą, parama pagal ETP nuo 2022 m. vasario 28 d. buvo teikiama pagal Tarybos sprendimus (BUSP) 2022/338 ⁽²⁾ ir (BUSP) 2022/339 ⁽³⁾;
- (4) 2023 m. vasario 3 d. įvykusio ES ir Ukrainos 24-ojo aukščiausiojo lygio susitikimo metu Sąjunga ir jos valstybės narės pakartojo, kad, Rusijai vykdant agresijos karą, toliau rems Ukrainą ir Ukrainos žmones tol, kol reikės. 2023 m. vasario 9–10 d. įvykusio specialiojo Europos Vadovų Tarybos susitikimo metu Ukrainos Prezidentas pabrėžė, kad Ukrainai skubiai reikalinga tolesnė karinė parama;
- (5) 2023 m. kovo 2 d. Sąjungos vyriausiasis įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliojimo) gavo Ukrainos prašymą, kad Sąjunga padėtų Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms, tiekdamas 155 mm kalibro artilerijos šovinius;
- (6) 2023 m. kovo 20 d. Taryba susitarė dėl trikampio metodo, kuriuo visų pirma siekiama bendromis pastangomis per ateinančius 12 mėnesių paspartinti Ukrainai skirtą vieno milijono artilerijos šaudmenų pristatymą ir jų bendrus viešuosius pirkimus, ir paragino sparčiai įgyvendinti tas tris kryptis, kurios yra tarpusavyje susijusios ir turi būti vykdomos lygiagrečiai ir koordinuotai. Taryba paragino valstybes nares skubiai tiekti Ukrainai žemė-žemė tipo bei artilerijos šaudmenis ir, jei būtų paprašyta, raketas. Kiek tai susiję su trečiąja kryptimi, Taryba taip pat paprašė Komisijos pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip skubiai paremti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumų didinimą, užtikrinti tiekimo grandinių saugumą, palengvinti veiksmingas viešųjų pirkimų procedūras, reaguoti į gamybos pajėgumų trūkumą ir skatinti investicijas, be kita ko, kai tinkama, sutelkiant Sąjungos biudžetą;

⁽¹⁾ 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14).

⁽²⁾ 2022 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/338 dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę dėl mirtinai jėgai panaudoti skirtos karinės įrangos ir platformų tiekimo Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms (OL L 60, 2022 2 28, p. 1).

⁽³⁾ 2022 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/339 dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms remti (OL L 61, 2022 2 28, p. 1).

- (7) be to, Taryba paragino valstybes nares kuo greitesniu būdu anksčiau nei 2023 m. rugsėjo 30 d. bendrais viešaisiais pirkimais iš Europos gynybos pramonės (ir Norvegijos) įsigyti Ukrainai skirtų 155 mm kalibro šaudmenų ir, jei būtų paprašyta, raketų, laikantis parametų, apibrėžtų vykdant esamą Europos gynybos agentūros (toliau – EGA) projektą, arba vykdant papildomus bendro įsigijimo projektus, kuriems vadovauja kuri nors valstybė narė;
- (8) šiame sprendime nustatytos sąlygos taikomos tik 2023 m. kovo 20 d. Tarybos patvirtinto pranešimo dėl „Ukrainai skirtų šaudmenų pristatymo ir jų bendrų viešųjų pirkimų paspartinimo“ 3 dalyje nurodytiems bendriems viešiesiems pirkimams ir nedarą poveikio jokiems būsimų sprendimų ar reglamentų dėl Europos gynybos pramonės sąlygoms;
- (9) paramos priemonės turi būti įgyvendinamos atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 išdėstytus principus bei reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP⁽⁴⁾, ir vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis (toliau – ETP įgyvendinimo taisyklės), įskaitant karinės įrangos kilmės taisyklės. Nukrypstant nuo ETP įgyvendinimo taisyklių 3 skirsnio 50 straipsnio ir atsižvelgiant į ypatingas aplinkybes, pagal šią paramos priemonę finansuotinių šaudmenų ir raketų bendrų viešųjų pirkimų procedūrose gali dalyvauti tik ekonominės veiklos vykdytojai, įsisteigę Sąjungoje ir Norvegijoje, ir gaminantys tuos šaudmenis ir raketą Sąjungoje ar Norvegijoje, nedarant poveikio jokiems būsimiems sprendimams. Turėtų būti taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013⁽⁵⁾ 60 straipsnyje nustatytos kilmės taisyklės. Šaudmenys ir raketos, kurių svarbus gamybos etapas, kurį sudaro galutinis surinkimas, vykdytas Sąjungoje ar Norvegijoje, taip pat turėtų būti laikomi atitinkančiais reikalavimus. Šių veiklos vykdytojų tiekimo grandinėse gali dalyvauti veiklos vykdytojai, įsisteigę arba vykdančios gamybą už Sąjungos ar Norvegijos ribų. Šiuo atžvilgiu turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių saugumo ir gynybos interesus;
- (10) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves bei demokratinius principus ir stiprinti teisinę valstybę bei gerą valdymą, laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;
- (11) Tarybai bus reguliariai kas mėnesį teikiama atnaujinta informacija apie paramos priemonės įgyvendinimą pagal šį sprendimą, kad būtų galima stebėti pažangą siekiant tikslo suteikti Ukrainai vieną milijoną artilerijos šaudmenų. Taip pat bus organizuojami reguliarūs posėdžiai nacionalinės ginkluotės direktorių lygmeniu su Bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupe (Komisija, Europos išorės veiksmų tarnyba, EGA), siekiant įvertinti poreikius ir pramonės pajėgumus, taip pat užtikrinti būtiną glaudų koordinavimą, visų pirma kiek tai susiję su tiekimu iš atsargų, esamų užsakymų reprioritizavimu ir įvairiais bendro įsigijimo projektais, kad būtų užtikrintas tinkamas trijų skirtingų krypčių įgyvendinimas;
- (12) Nuolatinių atstovų komitetas stebės koordinuotą ir lygiagretų trikrypčio metodo įgyvendinimą;
- (13) Taryba taip pat pažymėjo, kad tebėra pasiryžusi teikti politinę ir karinę paramą Ukrainai, visų pirma pasitelkiant ETP ir ES karinę pagalbos misiją Ukrainai remti, nedarant poveikio tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifiniam pobūdžiui ir užtikrinant, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į visų valstybių narių saugumo ir gynybos interesus,

⁽⁴⁾ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

⁽⁵⁾ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę (ETP) finansuotina paramos priemonė (toliau – paramos priemonė), pagal kurią teikiamos paramos gavėja yra Ukraina (toliau – paramos gavėjas).
2. Paramos priemonės tikslas – prisidėti prie Ukrainos ginkluotųjų pajėgų pajėgumų stiprinimo ir atsparumo didinimo siekiant apginti Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą ir apsaugoti civilius gyventojus nuo vykdomos karinės agresijos, teikiant greičiausiu būdu iš Europos gynybos pramonės bendrai nupirtus 155 mm kalibro artilerijos šaudmenis ir, jei būtų paprašyta, raketas.
3. Kad būtų pasiektas 2 dalyje nurodytas tikslas, pagal paramos priemonę finansuojamas 155 mm kalibro artilerijos šaudmenų ir, jei būtų paprašyta, raketų tiekimas Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms. Tokie šaudmenys ir raketos bendrai perkami iš ekonominės veiklos vykdytojų, įsisteigusių Sąjungoje ar Norvegijoje ir gaminančių tuos šaudmenis ir raketas Sąjungoje ar Norvegijoje. Taikomos Reglamento (ES) Nr. 952/2013 60 straipsnyje nustatytos kilmės taisyklės. Šaudmenys ir raketos, kurių svarbus gamybos etapas, kurį sudaro galutinis surinkimas, vykdytas Sąjungoje ar Norvegijoje, taip pat laikomi atitinkančiais reikalavimus. Šių veiklos vykdytojų tiekimo grandinėse gali dalyvauti veiklos vykdytojai, įsisteigę ar vykdančys gamybą už Sąjungos ar Norvegijos ribų. Šiuo atžvilgiu turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių saugumo ir gynybos interesus. Pagal šią paramos priemonę vykdomus bendrus viešuosius pirkimus vykdo 4 straipsnio 3 dalyje išvardyti subjektai, laikydamiesi parametų, apibrėžtų vykdančiam Europos gynybos agentūros projektą, arba vykdydami papildomus bendro įsigijimo projektus, kuriems vadovauja valstybė narė.
4. Paramos priemonės trukmė yra 56 mėnesiai nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 1 000 000 000 EUR.
2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis Sprendimu (BUSD) 2021/509 ir pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis (toliau – ETP įgyvendinimo taisyklės), įskaitant karinės įrangos kilmės taisyklės. Nukrypstant nuo ETP įgyvendinimo taisyklių 3 skirsnio 50 straipsnio, bendrų viešųjų pirkimų procedūrose gali dalyvauti tik ekonominės veiklos vykdytojai, kaip nurodyta 1 straipsnio 3 dalyje.
3. Vadovaujantis Sprendimo (BUSD) 2021/509 29 straipsnio 5 dalimi, paramos priemonių administratorius po šio sprendimo priėmimo gali pakviesti teikti iki 1 000 000 000 EUR vertės įnašus. Paramos priemonių administratoriaus sutelktos lėšos naudojamos tik išlaidoms, numatytoms susijusiuose taisomajame ir metiniame biudžetuose ir atitinkančioms paramos priemonę, apmokėti, neviršijant Sprendimu (BUSD) 2021/509 įsteigto komiteto patvirtintų ribų.
4. Viešųjų pirkimų sutartys ar pirkimo užsakymai, susiję su paramos priemonės įgyvendinimu, vykdomi kuo greitesniu būdu nuo 2023 m. kovo 20 d. iki 2023 m. rugsėjo 30 d. Susijusios išlaidos yra tinkamos finansuoti nuo 2023 m. kovo 20 d. iki datos, kurią turi nustatyti Taryba.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėju

1. Vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėju siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinių žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės, ir Sprendimo (BUSD) 2021/509 62 straipsnio 2 dalies – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėjas pažeidė 1 dalyje nurodytas pareigas.

4 straipsnis

Igyvendinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis yra atsakingas už užtikrinimą, kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir ETP įgyvendinimo taisyklėmis, laikantis pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo ir nustatymo integruotos metodinės sistemos.

2. Pagal paramos priemonę teikiamų 155 mm kalibro artilerijos šaudmenų ir raketų specifikacijos turi atitikti prioritetus, kuriuos Ukraina nurodė per Europos Sąjungos karinį štabą. Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtas komitetas priima sprendimą dėl 1 straipsnio 3 dalyje nurodytos veiklos finansavimo sistemos ir, kai aktualu, dėl kompensavimo tvarkos.

3. 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklą gali įgyvendinti:

- a) Belgijos gynybos ministerija;
- b) Bulgarijos gynybos ministerija;
- c) Kroatijos gynybos ministerija;
- d) Kipro gynybos ministerija;
- e) Čekijos Respublikos gynybos ministerija;
- f) Danijos gynybos ministerija;
- g) Estijos gynybos investicijų centras (ECDI) Estijos gynybos ministerijos vardu;
- h) Suomijos gynybos ministerija;
- i) Prancūzijos gynybos ministerija;
- j) Vokietijos gynybos ministerija, Federalinė užsienio reikalų ministerija ir Federalinė vidaus reikalų ir bendruomenių ministerija;
- k) Graikijos gynybos ministerija;
- l) Italijos gynybos ministerija;
- m) Latvijos gynybos ministerija ir Latvijos valstybės gynybos logistikos ir viešųjų pirkimų centras;
- n) Lietuvos krašto apsaugos ministerija;
- o) Liuksemburgo užsienio ir Europos reikalų ministerijos Gynybos direktoratas;
- p) Nyderlandų gynybos ministerija;
- q) Lenkijos gynybos ministerija;
- r) Portugalijos gynybos ministerija;
- s) Rumunijos nacionalinės gynybos ministerija;
- t) Slovakijos Respublikos gynybos ministerija;
- u) Slovėnijos gynybos ministerija;
- v) Ispanijos gynybos ministerija;
- w) Švedijos gynybos ministerija/Švedijos gynybos reikmenų administracija.

5 straipsnis

Valstybių narių teikiama parama

Valstybės narės leidžia per savo teritorijas, įskaitant savo oro erdvę, tranzitu gabenti 155 mm kalibro artilerijos šaudmenis ir raketas, be kita ko, vykti lydinčiam personalui, laikantis Sprendimo (BUSP) 2021/509 56 straipsnio 3 dalies.

6 straipsnis

Stebėseną, kontrolę ir vertinimą

1. Vyriausiasis įgaliotinis stebi, kaip paramos gavėjas laikosi 3 straipsnyje nustatytų pareigų. Vykdamas šią stebėseną užtikrinamas informuotumas apie pagal 3 straipsnį nustatytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos galėtų vykdyti pagal paramos priemonę remiami Ukrainos ginkluotųjų pajėgų daliniai.
2. Įrangos kontrolė po išsiuntimo organizuojama taip, kad būtų laikomasi pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo ir nustatymo integruotos metodinės sistemos.

7 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu vyriausiasis įgaliotinis kas šešis mėnesius teikia Politiniam ir saugumo komitetui (toliau – PSK) paramos priemonės įgyvendinimo ataskaitas pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsnį. Be to, remiantis valstybių narių pateikta informacija, Tarybai bus reguliariai kas mėnesį teikiama atnaujinta informacija apie paramos priemonės įgyvendinimą, įskaitant pažangą, padarytą siekiant jos tikslo, dėl 155 mm kalibro artilerijos šaudmenų ir, jei būtų paprašyta, raketų pristatymo. Paramos priemonių administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį, be kita ko, teikia informaciją apie susijusius tiekėjus ir subrangovus.

8 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. PSK gali nuspręsti visiškai arba iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsnį.
2. PSK taip pat gali rekomenduoti Tarybai nutraukti paramos priemonę.

9 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Jis taikomas nuo 2023 m. kovo 20 d.

Priimta Briuselyje 2023 m. gegužės 5 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
J. ROSWALL